

3. Štúdium Božieho slova

a) Klúčové verše z Písma

2Tm 2,15
R 10,17
Ž 138,2

2Tm 3,16-17
Sk 17,11

b) Úvod

Zdá sa, že niektorí kresťania nikdy nedôjdu ďalej než k tomu, že Bibliu používajú ako skrinku plnú Božích zaslúbení. Modlia sa, aby ich práve v tomto okamihu Duch Svätý viedol a otvoril si Bibliu, aby na tom mieste našli patričné slovo. On to síce môže urobiť, ale iba vtedy, keď je na to príhodný čas. Pri takej príležitosti obyčajne ignorujeme kontext textu, jeho pôvodný zmysel a prijímame ho s celou naliehavosťou do svojho srdca taký, aký je. Aby sme však Písmo dôsledne poznali a rozumeli mu, takýto prístup k nemu nestačí. Každý deň potrebujeme "žiť v slove" a porozumieť jeho súvislostiam i významu (2Tm 2,15).

c) Učeník potrebuje poznať Božie slovo

Ak chceme žiť ako Ježišovi učenici, potrebujeme Božie slovo, pretože prostredníctvom Biblie Boh hovorí k človeku a ono:

- nás robí rozumnými (Ž 119,98-104),
- ak ho prijmeme, dáva nám svetlo (Ž 119,130),
- dáva nám pokoj a chráni nás, aby sme sa nepotkli (Ž 119,165),
- buduje nás a dáva nám dedičstvo medzi všetkými posvätenými (Sk 20,32),
- zmocňuje našu vieru (R 10,17),
- posilňuje nás a dáva nám nádej (R 15,4),
- je užitočné na vyučovanie, karhanie, naprávanie a na výchovné káznenie v spravodlivosti (2Tm 3,16),
- preniká až do rozdelenia duše a ducha, kĺbov a špikov, posudzuje myšlienky a postoje srdca (Žd 4, 12).

Zapamätaj si, Biblia je inšpirované Božie slovo, je absolútne pravdivá a spoľahlivá. Je konečnou autoritou pre kresťana a pre cirkev.

d) Spôsoby, ako poznať Božie slovo

1. Počúvanie

Prostredníctvom kázni, pásov, čítania nahlas, svedectiev.

2. Čítanie

Pri čítaní by sme mali prosiť Ducha Svätého, aby nám pomohol všetkému porozumieť. Veľkou pomocou je plán čítania Biblie, zvlášť, keď ju čítame prvýkrát.

3. Študovanie (Sk 17,11)

Urči si pre štúdium Biblie nejaký cieľ (napr. analyzovať určité verše, študovať Mojžišov charakter, skúmať otázku duchovných darov, atď.). Zapiš si všetko, čo ti Boh pri štúdiu zjaví. Boh chce budovať tvoje poznanie jeho a ty by si mal byť schopný zapamätať si a zdieľať sa s ostatnými so všetkým, čo ti zjaví.

4. Rozjímanie (Joz 1,8; Ž 1,1-3)

5. Učenie sa naspamäť (Dt 6,5-9; Pr 7,1-3)

Takto sme posilňovaní a kŕmení Bohom (Mt 4,4). Pomáha nám to ísť Božou cestou (Ž 119,105), prekonávať hriech, pokušenie a satana (Ž 119,11; Ef 6,17; Mt 4,4 a 7 a 10).

e) Prečo študovať Bibliu?

1. Zjavenie

Božie zjavenie je nám najdostupnejšie práve prostredníctvom Písma. V ňom nám Boh zjavuje pravdu o sebe a zámery, ktoré má so svojím ľudom. A navyše, prostredníctvom svedectva Písma môžeme porozumieť tomu, čo nám Boh zjavil v Ježišovi (J 5,39).

2. Učenie a rast (2Tm 3,16-17)

Božie slovo má moc. Duch Svätý nás prostredníctvom neho usvedčuje a vedie k pokániu. Zjavuje nám Božiu svätosť a Ježišovu veľkosť, uvádza nás do každej pravdy, takže vieme, ako stáť pevne vo viere. Písmo je pre Ducha Svätého tým, čím je pre chirurga skalpel. Narába ním s veľkou zručnosťou a mocou, aby nám priniesol uzdravenie, ktoré chce Boh vykonať v našich životoch.

3. Svedčenie a evanjelizácia (1P 3,15)

Zlyhanie v evanjelizácii vyplýva často z nedôvery v Písmo. Musíme si uvedomiť, že potrebujeme naplniť príkaz nášho Pána, ktorý nám dal prostredníctvom Písma, byť jeho svedkami po celej zemi.

4. Duchovný boj

V Ef 6,17 sa hovorí, aby sme vzali meč Ducha, ktorým je Božie slovo. Písmo nám dáva inštrukcie pre duchovný boj a učí nás, ako sa postaviť voči zlu a ako dosiahnuť víťazstvo. Zjavuje nám, že základom nášho víťazstva je viera (1J 5,4). Poukazuje nám na moc Ježišovho mena (Sk 4,10 a 12) a učí nás, ako sa máme spraviť proti diablovi, aby od nás utiekol (Jk 4,7).

f) Sedem základných krokov, ako nájsť cestu k Písmu

Mladý kresťan by mal začať čítať Jánovo evanjelium alebo nejakú novozákonnú knihu.

1. Pozornosť

Písmo musíme čítať starostlivo, pozorne sa dívať a počúvať, čo nám hovorí. Jednotlivé verše by sme mali čítať pomaly a viackrát. Dobré je klásť si otázky a rozmýšľať o tom, čo sme čítali, a či sme pochopili význam prečítanej pasáže.

2. Ozrejmovanie si

Rozumieš všetkému, čo si prečítal? Možnože nie, a preto je dobré nájsť si čas na niekoľko otázok. Niekedy sú dôvody neporozumenia veľmi jednoduché - nepoznáš alebo nerozumieš niektorým slovám alebo myšlienkam, možno sú tam také duchovné pravdy, ktoré nechápeš, pretože s nimi ešte nemáš osobné skúsenosti. Pravdu, ktorú prežijeme, pochopíme najskôr. Príčinou môžu byť aj nejasnosti technického rázu, napr. dobové pozadie alebo zvyky, ktoré nám môže objasniť biblický slovník.

3. Sumarizovanie

Je veľmi užitočné zhrnúť si hlavné body toho, čo som sa naučil, alebo si podčiarknuť hlavné časti. Je dobré, keď vlastnými slovami vyjadríš, čo hovorí Písmo. Preto, keď študuješ Bibliu, maj vždy poruke pero, papier a zvýrazňovač.

4. Hodnotenie

Polož si niekoľko otázok:

- Aký druh literatúry čítaš? (Osobný list, vyučovací materiál, proroctvá alebo poéziu?)
- O aké učenie ide? (O univerzálne pravdy, ktoré sa dajú aplikovať kedykoľvek, kdekoľvek a na kohokoľvek, alebo sa to týka iba doby, v ktorej to bolo napísané?)
- Zapamätaj si, že obyčajne je význam jednoduchý a jasný (1K 14,33).

5. Aplikácia

Kedykoľvek čítaš Písmo, spýtaj sa sám seba, ako by si ho mohol aplikovať do svojho vlastného života. Takto sa Božie slovo stane v tvojom živote efektívne.

6. Porovnávanie

Najlepšie je vykladať Písmo Písmom samotným. Z toho dôvodu porovnávajú jednotlivé časti. Veľmi ti pri tom pomôže konkordancia. Pomôže ti sledovať jednotlivé myšlienky. Takýmto spôsobom porozumieme Písmu oveľa lepšie.

7. Rozjímanie

Rozmýšľaj o tom, čo si čítal, a nechaj Bohu priestor, aby k tebe hovoril. Takto sa zlepší tvoj vzťah k Bohu a spoznáš ho lepšie a hlbšie.

g) Čo potrebuješ k štúdiu Biblie?

1. Viac než len jeden preklad Biblie.
2. Biblické slovníky. Pomôžu najmä tým, ktorí sa chcú podrobnejšie zaoberať otázkou historického pozadia, výkladmi atď.
3. Biblickú konkordanciu.
4. Bibliu s odkazmi na paralelné texty. Samozrejme, že k štúdiu Písma je okrem týchto pomôcok nevyhnutný aj čas a otvorené srdce. Ak budeš mať k Písmu správny postoj, Duch Svätý bude tvojím učiteľom a bude ťa uvádzať do každej pravdy (1K 2,10-12).

h) Starý a Nový zákon

Medzi Starým a Novým zákonom je úzky vzájomný vzťah.

1. Vzťah Starého zákona k Novému (SZ - 39 kníh)

- Základné pravdy, obsiahnuté v Novom zákone, sú podrobnejšie opísané v Starom zákone. Napr. teológia zmluvy, sociálne dimenzie viery, Božia prirodzenosť, moc chvály a uctievania.
- Predpovedá príchod Krista (v zaslúbeniach, proroctvách atď.).
- Uvádza vieru do vzťahu so životom (životopisy, historické a sociálne dimenzie).

2. Vzťah Nového zákona k Starému (27 kníh)

- Dovršuje naše porozumenie Starého zákona.
- Pomáha nám vidieť progresívne zjavenie (nie od chyby k pravde, ale od pravdy k väčšej pravde).
- Kontroluje náš výklad Starého zákona (kontrola je potrebná preto, aby sme sa vyvarovali nesprávneho používania obrazov a alegórií).

i) Starý zákon v slovenskej Biblii

Skladá sa zo štyroch častí:

1. Pentateuch: päť kníh Mojžišových (Genezis, Exodus, Leviticus, Numeri a Deuteronomium).
2. Historické knihy: od Jozuu po Ester.
3. Poetické knihy: od Jóba po Pieseň Šalamúnovu.
4. Prorocké knihy: od Izaiáša po Malachiáša.

j) Hebrejská Biblia

Skladá sa z troch častí:

1. **Tóra (zákon):**
Genezis, Exodus, Leviticus, Numeri a Deuteronomium.
2. **Nebíím (proroci):**
Skorší proroci: Jozua, Sudcov, 1. a 2. Samuelova, 1. a 2. Kráľov.
Neskorší proroci: Izaiáš, Jeremiáš, Ezechiel a dvanásť malých prorokov.
3. **Ketúbím (spisy):**
Žalmy, Jób, Príslovia, Rút, Pieseň Šalamúnova, Kazateľ, Plač Jeremiášov, Ester, Daniel, Ezdráš, Nehemiáš, 1. a 2. Paralipomenon.

k) Deväť historických období Biblie

1. **Počiatky:** Genesis 1-11 (stvorení, pád, potopa a Babel).
2. **Patriarchovia:** Genesis 12-50 (Abrahám, Izák, Jakob a Jozef) približne 1800 pred Kr.
3. **Mojžiš a exodus Izraela:** Exodus, Leviticus a Numeri, približne 1280 pred Kr.
 - V knihe Exodus je urobená zmluva, daný zákon a postavená svätyňa.
 - V knihe Leviticus kňazi a ľudia prijímajú náboženské inštrukcie.
 - V Numeri sa Izraeliti pripravujú na svoje základné poslanie.
4. **Dobytie územia a usadenie sa:** Deuteronomium, Jozua a Sudcov.
5. **Založená monarchia:** 1. a 2. Samuelova, 1. Paralipomenon (Samuel, Saul a Dávid). Približne 1050 pred Kr.
6. **Rozdelené kráľovstvá:** 1. a 2. Kráľov, 2. Paralipomenon (Šalamún). Približne 930 pred Kr.
 - Severné kráľovstvo (Jeroboám-Pekach) približne 722/1 pred Kr.
 - Južné kráľovstvo (Rechbeám-Cedekiaš). Približne 597/87 pred Kr.
7. **Exil a návrat z exilu:** Ezdráš, Nehemiáš, Hageus, Zachariáš, Malachiáš. Približne 539 pred Kr.
8. **Ježiš: Jeho život a služba:** Evanjeliá. Približne 30/33 po Kr.
 - Hovoria o tom, kto je Ježiš.
9. **Rast a učenie cirkvi:** Od Skutkov po Zjavenie.
 - Hovoria nám, kto sme v Kristovi.

Zapamätaj si, že kľúčom k pochopeniu Písma je Ježiš. Ak nemáš Ježiša, postrádaš celú myšlienku Biblie. Ak ho nájdeš, nájdeš zároveň aj kľúč na jej odomknutie.

l) Otázky a námety k diskusi

1. Môžeš ako Ježišov učeník skutočne rásť, keď čítaš Bibliu tak, že si z nej iba príležitostne vyberáš verše alebo pasáže?
2. Prečo nie je dostačujúce Písmo iba čítať?
3. Keď študujeme Písmo, ako môže Duch Svätý uzdraviť a zaceliť naše životy?
4. Je tvoja znalosť Písma na takej úrovni, že ňa vyučuje, karhá, napráva a výchovne kázi v spravodlivosti? (2Tm 3,16) Ak nie, čo s tým myslíš robiť?
5. Potrebujeme vedieť, čo sa od nás, ako od Ježišových učeníkov, očakáva? Aké sú Božie inštrukcie?
6. Keď sa dostaneš do neba a stretneš Zachariáša, budeš mať prečítanú jeho knihu?
7. Ak by niekto povedal: "Čítal si už Hezekiáša 6,3?", smial by si sa?

m) Zhrnutie a aplikácia

1. Aby sme dokonale pochopili Bibliu, potrebujeme "žiť v Božom slove" a študovať ho.
2. Boh prostredníctvom Biblie hovorí k človeku, a preto keď máme pochopiť Boha a vedieť, čo od nás chce, mali by sme Bibliu študovať.
3. Štúdium Biblie nás uschopňuje žiť víťazný život Ježišovho učeníka.
4. Aby sme mohli správne aplikovať Písmo do nášho života, musíme mu najprv rozumieť.
5. Ježiš je kľúčom k pochopeniu Písma.